

Ekonomisk statistik om sektorer som är beroende av havet

Underlag till inledande bedömning 2018 inom havsmiljöförordningen

Havs- och vattenmyndigheten
Datum: 2017-05-31

Omslagsfoto: Jens Mentzer
ISBN 978-91-87967-64-1

Havs- och vattenmyndigheten
Box 11 930, 404 39 Göteborg
www.havochvatten.se

Ekonomisk statistik om sektorer som är beroende av havet

SCB Statistiska Centralbyrån

Havs- och vattenmyndighetens rapport 2017:16

Förord

En kartläggning av de näringar som är beroende av havet är en del av Havs- och vattenmyndighetens inledande bedömning enligt havsmiljöförordningen och viktig för vårt arbete med att stödja EU-kommissionens strategi om blå tillväxt. Därför har vi gett i uppdrag till Statistiska centralbyrån att ta fram ekonomisk statistik om sektorer som är beroende av havet. En del av uppdraget har också bestått i att i samråd med Havs- och vattenmyndigheten identifiera och avgränsa relevanta sektorer. De sektorer som inkluderats är verksamheter som bidrar med varor eller tjänster riktade till maritima verksamheter, eller som är beroende av havet, exempelvis turism. Definitionen följer av arbetet med EU:s havsmiljödirektiv och definitionerna skiljer sig till viss del mot dem som används i Sveriges maritima strategi. Det innebär att statistik och slutsatser inte är helt jämförbara.

Resultaten från Statistiska centralbyråns arbete presenteras i denna rapport, som i sin tur är en underlagsrapport till Havs- och vattenmyndighetens inledande bedömning för havsmiljöförordningen (havsmiljödirektivet). Studien kommer även att användas i den svenska havsplaneringen.

Projektet har genomförts under december 2016 och januari 2017 av en projektgrupp på SCB bestående av Sebastian Constantino, Susanna Roth, Stefan Svanström och Karin Hallmén. Arbetet har genomförts tillsammans med Jens Mentzer, Ylva Engwall, Max Vretborn, Joacim Johannesson och Linda Lingsten på Havs- och vattenmyndigheten.

Göteborg, 2017-03-27,

Björn Sjöberg

INLEDNING	7
EKONOMISK STATISTIK OM MARITIMA NÄRINGAR.....	9
MARITIM TURISM - INKVARTERINGSSTATISTIK.....	16
FRITIDSHUS	18
METOD	21
Metod för urval av företag	21
Näringsområden som helt är maritima.....	22
Näringsområden som delvis är maritima.....	23
Beskrivning av ingående variabler och dess redovisningsnivåer	28
Variabler på företagsnivå eller arbetsställe	28
Ekonomiska variabler	29
Inkvarteringsstatistik	30
Redovisningsnivåer på grund av sekretess	32
Fritidshus.....	32
Metod för geografisk koppling.....	33
Havsregionernas delområden.....	33
Kust och inland.....	34
Matchning av variabler utan direkt koppling till geografi.....	37
APPENDIX 1: MARITIMA NÄRINGAR ENLIGT SVENSK NÄRINGSGRENSINDELNING, SNI	41
Marint kommersiellt fiske	41
Tillverkningsindustri	41
Energier	42
Handel	42
Transport	43
Tjänstenäringsområden	43
Turism	44
APPENDIX 2: MARITIMA NÄRINGAR ENLIGT HAV:S SEKTORER.....	45
APPENDIX 3: FÖRTECKNING DATAUNDERLAG.....	47
REFERENSER	49

Inledning

Havs- och vattenmyndigheten (HaV) har gett i uppdrag till Statistiska centralbyrån (SCB) att identifiera och redovisa den ekonomiska betydelsen av Sveriges maritima näringar. I denna rapport beskrivs metodutvecklingen och resultaten av denna nya statistik. Resultaten från denna rapport kommer användas som en del i Havs- och vattenmyndighetens inledande bedömning för havsmiljöförordningen (havsmiljödirektivet).¹

Med maritima näringar avses i denna studie verksamheter som bidrar med varor eller tjänster riktade till maritima verksamheter, eller som är beroende av havet, exempelvis turism. Näringar med koppling till sjöar och inland har inte inkluderats i analysen. Det gäller exempelvis sötvattensfiske, sjöfart på inre vattenvägar och turism i inlandet. Att ta fram statistik rörande fritidshus ingår också i uppdraget.

I ett första steg i uppdragets genomförande identifierades och definierades maritima näringar gemensamt av SCB och HaV. För att kunna matcha näringsgrenarna med ekonomisk statistik tog det arbetet sin utgångspunkt i standarden för svensk näringsgrensindelning, SNI 2007. SNI är ett statistiskt system för att klassificera företag och arbetsställen efter deras ekonomiska aktivitet.

I SNI-klassificeringen av näringsgrenar finns det både näringsgrenar som helt eller i huvudsak kan anses vara maritima och branscher där enbart delar är maritima. I branscher som är helt maritima är det relativt enkelt att identifiera verkamma företag och koppla samman dessa med ekonomisk statistik. Några exempel på sådana branscher är saltvattensfiske, skeppsvarv, butikshandel med båtar och sjötrafik över hav och kust.

Mer utmanande är att avgränsa och ta fram ekonomisk statistik för de näringsgrenar där enbart en del kan anses vara maritim. Några exempel på sådana branscher är generering av elektricitet, där enbart företag som sysslar med havbaserad vindkraft är intressant att inkludera, och tillverkning av motorer, där enbart företag som tillverkar motorer avsedda för båtar och fartyg är relevanta att räkna in. Ytterligare ett exempel är turism där enbart den turismverksamhet som verkar i anslutning till kusten varit relevant att inkludera, till exempel kustnära restauranger och hotell. I dessa branscher har målet varit att identifiera de företag som är verkamma inom det maritima.

Utifrån identifieringen av näringsgrenar har en population av företag tagits fram, som har kopplats samman med ekonomisk statistik, framförallt från SCB:s undersökning Företagens ekonomi och gällande turism, även från

¹ SCB fick också 2016 ett regeringsuppdrag att utveckla statistiken kring de maritima näringarna som uppföljning av den maritima strategin som togs i augusti 2015. Resultat och metod från regeringsuppdraget framgår av SCB:s redovisning till Näringsdepartementet (N2016/08065/MRT). Metoden och avgränsningarna för att genomföra de båda uppdragen skiljer sig något åt och resultaten är därför inte helt jämförbara.

inkvarteringsstatistiken som tas fram av SCB på uppdrag av Tillväxtverket. Den ekonomiska statistiken som tagits fram inom ramen för uppdraget innehåller bland annat information om nettoomsättning, antal anställda och antal företag. Inkvarteringsstatistiken som rör turismbranschen innehåller information om antal gästrätter och kapacitetsutnyttjande. Statistiken avser år 2014.

Där det varit möjligt har den ekonomiska statistiken och turismstatistiken fördelats på arbetsställen för att kunna göra olika regionala sammanställningar. Resultaten är sammanställda utifrån olika delområden, Bottniska viken, Egentliga Östersjön och Västerhavet. Varje delområde är också indelat i inland eller kust.

Resultaten av uppdraget som SCB genomfört beskrivs i denna rapport. Rapporten börjar med att presentera ekonomisk statistik om de maritima näringarna, statistik om maritim turism och statistik om fritidshus. Därefter följer en metodbeskrivning av genomförande och avgränsningar.

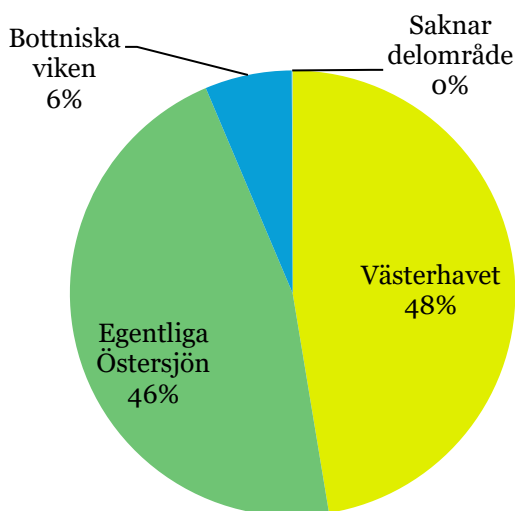
Ekonomisk statistik om maritima näringar

I detta avsnitt ges en översikt av den ekonomiska statistiken om maritima näringar. Statistiken avser år 2014. Mer detaljerade redovisningar finns i underlagsmaterialet levererat till HaV.

Uppdelat på delområden är det Västerhavet som står för störst andel av den totala nettoomsättningen i de maritima näringarna, se Diagram 1, följt av Egentliga Östersjön och Bottniska viken. En liten andel, 0,5 procent, har inte något delområde kopplat till sig. Det gäller näringarna inom elproduktion samt några övriga näringar där det inte varit möjligt att koppla till geografi.

Diagram 1 Maritima näringar uppdelat på delområden efter nettoomsättning, 2014.

Källa: SCB.

Tabell 1 beskriver de maritima näringarna inom varje delområde utifrån nettoomsättning. De arbetsställen som inte kan redovisas utifrån SNI-grupp på grund av sekretess har lagts i två övrig-poster; övrig varuproduktion (SNI 01-33) och övrig tjänsteproduktion (SNI 38-98).

Tabell 1 Nettomsättning, 2014, mnkr, per delområde. Källa: SCB

SNI 2007	Beskrivning	Bottniska viken	Västerhavet	Egentliga Östersjön
03111	Trålfiske i saltvatten	59	900	118
03119	Övrigt saltvattensfiske	46	152	68
03210	Fiskodling i saltvatten	16	33	-
10200	Beredning av fisk samt skal- och blötdjur	202	3 170	1 366
10850	Tillverkning av lagad mat och färdigrätter	-	-	22
25999	Diverse övrig metallvarutillverkning	-	1 480	-
28110	Industri motorer och turbiner	-	2 054	-
30110	Skeppsvarv	42	1 009	1 065
30120	Byggande av fritidsbåtar	114	705	607
33120	Reparation av maskiner	369	45	1 444
33150	Reparationsvarv för fartyg och båtar	61	1 720	1 116
42910	Vattenbyggnad	140	547	327
46141	Provisionshandel	-	22	82
46380	Partihandel livsmedel, fisk, skal- och blötdjur	212	4 210	1 910
46491	Partihandel med sport- och fritidsartiklar	-	205	347
46699	Partihandel mät- och precisionsinstrument	-	1 519	207
47230	Butikshandel med fisk, skal- och blötdjur	105	979	589
47643	Specialiserad butikshandel med båtar	398	1 181	1 649
50101	Reguljär sjötrafik, hav/kust passagerare	-	8 371	4 760
50102	Icke reguljär sjötrafik, hav/kust, passagerare	40	1 105	500
50201	Reguljär sjötrafik över hav/kust av gods	-	1 974	2 421
50202	Icke reguljär sjötrafik över hav/kust av gods	75	9 367	2 506
52220	Stödtjänster till sjötransport	512	1 217	1 965
52241	Hamngodshantering	652	3 672	1 624
52290	Övriga stödtjänster till transport	317	9 803	1 735
55101	Hotellverksamhet med restaurangrörelse	938	2 878	7 763
55102	Hotell och konferens	15	370	999
55103	Drift av konferensanläggningar	60	232	428
55201	Vandrarhemsverksamhet	31	61	160
55202	Stugbyverksamhet m.m.	33	61	259
55300	Campingplatsverksamhet	50	410	391
56100	Restaurangverksamhet	2 218	5 491	16 656
68209	Övriga fastighetsbolag	-	63	62
71122	Teknisk konsultverksamhet, industriteknik	-	1 056	23
71123	Teknisk konsultverksamhet, elteknik	-	285	-
71124	Teknisk konsultverksamhet, energi-, miljö- och VVS-teknik	-	31	-
77340	Uthyrning och leasing av fartyg och båtar	1	173	411
79110	Resebyråverksamhet	360	1 528	4 519

79120	Researrangemang	190	2 978	9 187
79900	Turistguidning	34	502	528
93290	Övriga fritids- och nöjesanläggningar	33	107	783
Övriga	Övriga	2 761	3 998	5 227
Total per delområde		10 085	75 663	73 823
35110	Elverk ²	427		
Övriga	Saknar delområde	94		
Maritima näringar riket		160 093		

Uppdelat på tvåsiffernivå inom SNI 2007 återfinns flest företag totalt inom restaurang (SNI 56), hotell (SNI 55), och fiske (SNI 03). Även inom antal anställda är det restaurang och hotell som dominerar, men även sjötransporter har en stor andel av de totalt antal anställda inom de maritima näringarna. Övriga ekonomiska variabler som redovisas inom uppdraget, produktionsvärde, förädlingsvärde, lön och andra ersättningar samt sociala kostnader finns i det underliggande material som levererats till Havs- och vattenmyndigheten. Även övriga variabler som beskriver resultat, investeringar och export och som som ej går att härleda till geografiskt område har levererats separat till Havs- och vattenmyndigheten.

Tabell 2 Antal företag, antal anställda och nettoomsättning inom de maritima näringarna, uppdelat på SNI-grupper, tvåsiffernivå, mnkr.

Källa: SCB.

SNI 2007	Antal företag	Antal anställda	Nettoomsättning
03 - Fiske	1 419	513	1 567
10 - Livsmedelframställning	225	1 896	5 815
25 – Tillverkning metall	5	381	1 495
28 - Tillverkning maskiner	9	1 430	6 019
29 – tillverkning motorfordon	3	75	284
30 – Tillverkning båtar	668	2 304	3 812
33 - Reparation	964	2 175	4 777
42 - Anläggning	121	365	1 017
43 - Byggverksamhet	1	572	561
46 - Handel	139	1 448	8 759
47 - Detaljhandel	1 054	1 985	4 901
50 - Sjötransport	779	9 441	31 420
52 – Magasinering och stödtjänster	397	7 507	23 229
55 - Hotell	1 452	11 490	15 142
56 - Restaurang	5 406	25 399	24 458
68 - Fastighetsverksamhet	14	76	244
71 - Konsult	47	895	2 087

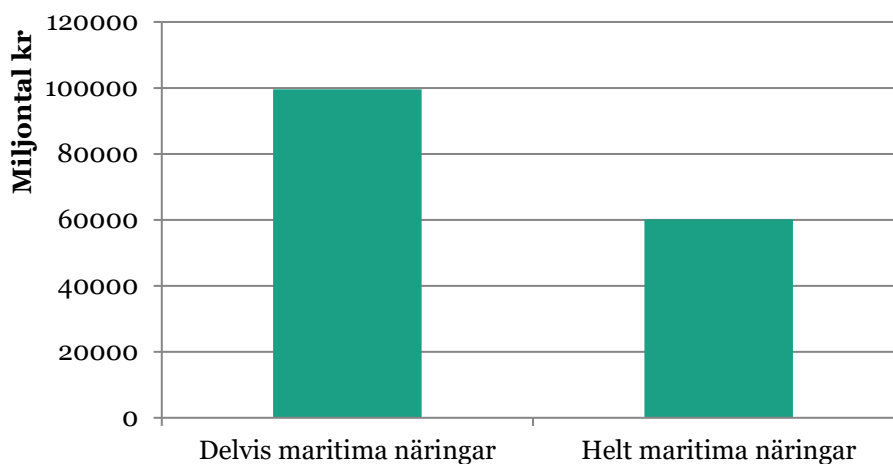
² Den ekonomiska storleken för SNI 35110 har skattats utifrån den havsbaserade vindkraftens andel av den svenska elproduktionen, och inte utifrån företagets faktiska omsättning, och redovisas därför separat.

77 – Uthyrning och leasing	78	57	589
79 - Resebyrå	896	2 974	19 826
85 - Utbildning	28	6	8
93 – Fritid och nöje	785	742	1 297
Övriga	255	1 365	2 359
35 - Elverk			427
Totalt	14 745	73 096	160 093

Totalt omsätter arbetsställena i de inkluderade maritima näringarna ungefär 160 miljarder kronor. Av dessa utgör ungefär 38 procent av omsättning de näringar som har identifierats som helt maritima. Resterande 62 procent är branscher som är delvis maritima som till exempel den maritima turismnäringen och viss tillverkningsindustri. I metoddelen finns en närmare beskrivning av vilka branscher som identifierats som helt eller delvis maritima, samt metoden för att skatta delvis-branscherna. Notera att skattningarna för branscherna som är delvis maritima bedöms som något osäkrare än de branscher som är helt maritima.

Diagram 2 Nettoomsättning i de maritima näringarna uppdelat på branscher som är helt maritima och delvis maritima, mnkr.

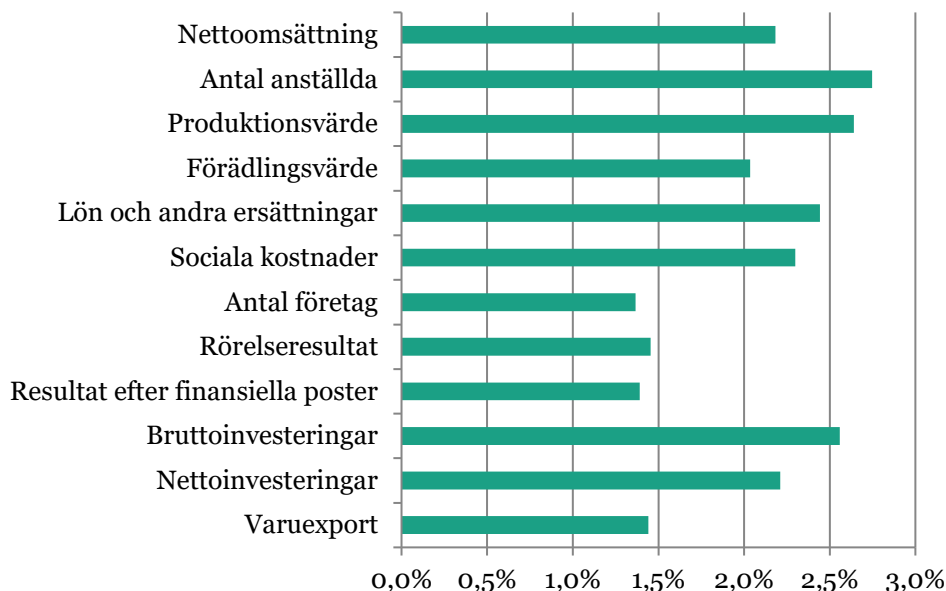
Källa: SCB

Den totala omsättningen i de maritima näringarna motsvarar ungefär 2,2 procent av den totala nettoomsättningen i Sveriges näringsliv, se Diagram 3. Motsvarande representerar de maritima näringarna ungefär 2,8 procent av totala antal anställda i näringslivet i Sverige, nära 1,5 procent av den totala varuexporten (det vill säga tjänsteexport är inte medräknat) samt ungefär 2 procent av det totala förädlingsvärdet i näringslivet i Sverige.

Diagram 3 De maritima näringarnas andel av totala näringslivet 2014 (procent).

Källa: SCB

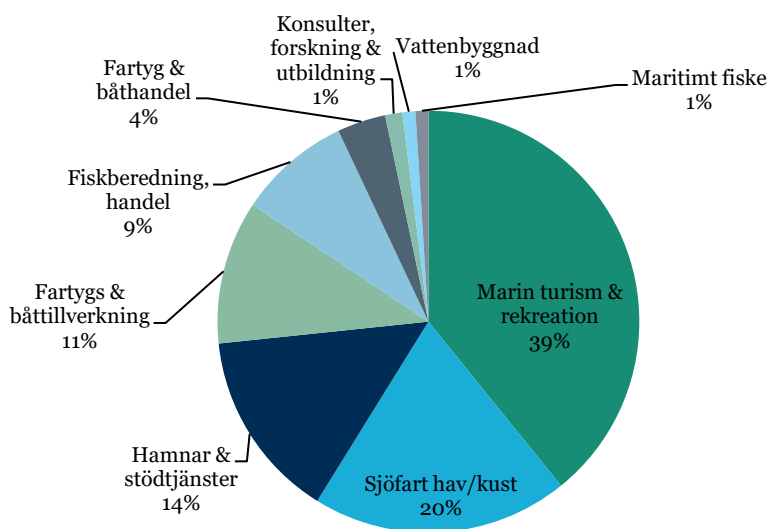

De maritima näringarna kan delas in i olika sektorer. HaV har gjort en egen indelning av maritima näringar i nio sektorer som finns beskriven i Appendix 2. Notera att dessa sektorer inte helt följer SNI-strukturen. Den maritima turismen och rekreation kopplat till det maritima är den största sektorn och nettoomsättningen inom denna sektor utgör nära 40 procent av de totala maritima näringarna, se

Diagram 4. Efter turism och rekreation kommer i storleksordning sjöfart, hamnar och fartygs- och båttillverkning.

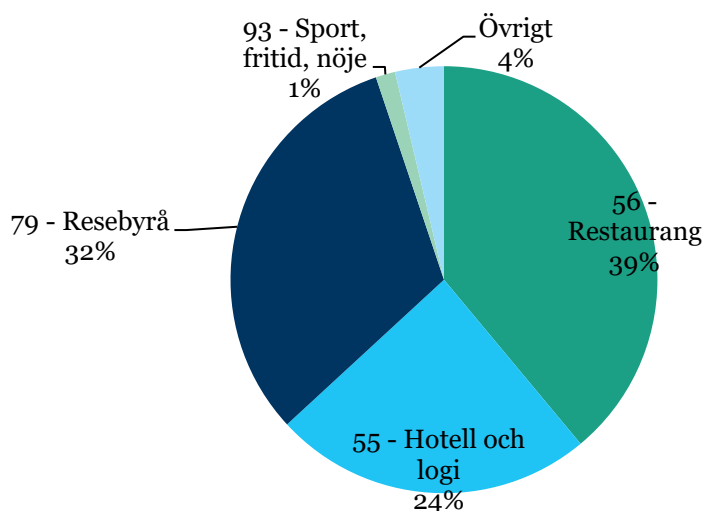
Diagram 4 De maritima näringarna efter ekonomisk storhet (nettoomsättning) och enligt olika sektorer. Sektorerna finns beskrivna i Appendix 2.

Källa: SCB.

Kategorin marin turism & rekreation, som ekonomiskt är störst av de olika maritima sektorerna, domineras av tre områden. Det är restaurang och caféverksamhet, hotell och logiverksamhet och Resebyråtjänster, se Diagram 5. I kategorin övrigt ingår bland annat tillverkning, försäljning och uthyrning av sportvaruartiklar.

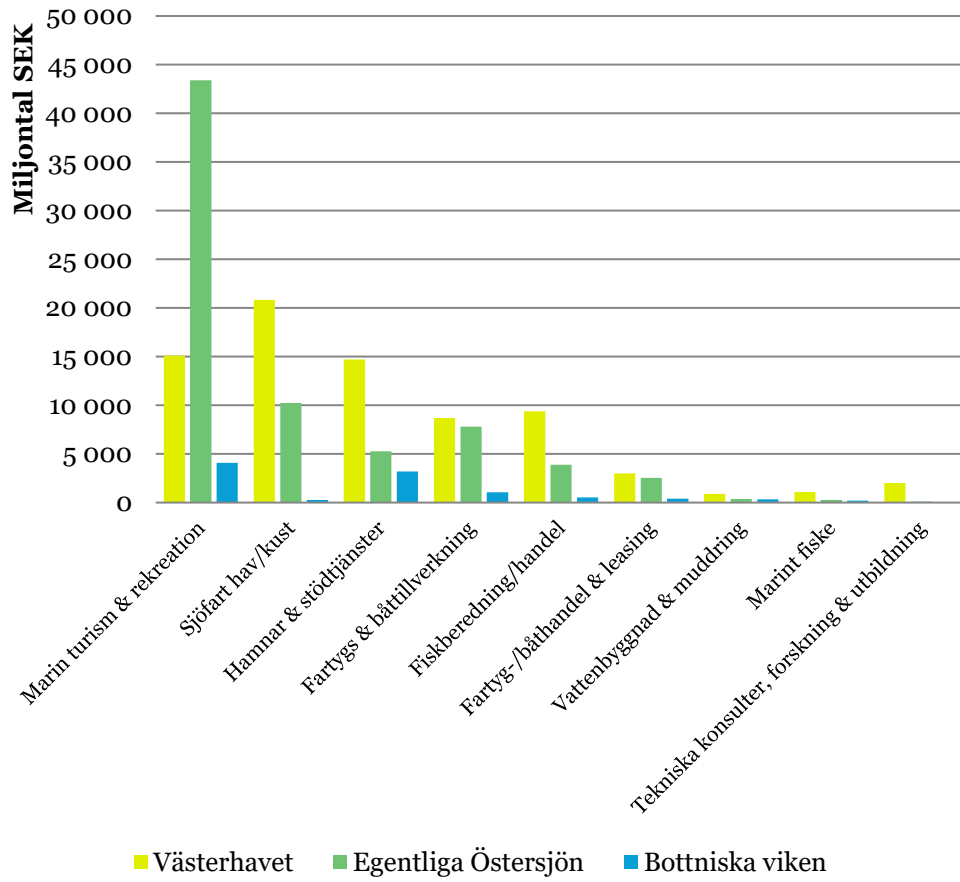
Diagram 5 Marin turism & rekreation enligt olika branscher (SNI 2007) efter ekonomiskt storhet (nettoomsättning). Vad som ingår i marin turism & rekreation finns beskrivet i Appendix 2. Källa: SCB

Uppdelat på de tre delområdena Bottniska viken, Egentliga Östersjön och Västerhavet är det som tidigare nämnts Västerhavet som är dominerande. En närmare undersökning av sektorerna inom varje delområde visar att det är rederierna och sjöfarten är domineranta i Västerhavet medan den maritima turismen dominerar i Egentliga Östersjön, se Diagram 6. Även i Bottniska viken är maritim turism och rekreation den största sektorn.

Diagram 6 Nettoomsättning i de maritima näringarna efter delområde och sektor. Sektorerna finns beskrivna i Appendix 2.

Källa: SCB.

Maritim turism - inkvarteringsstatistik

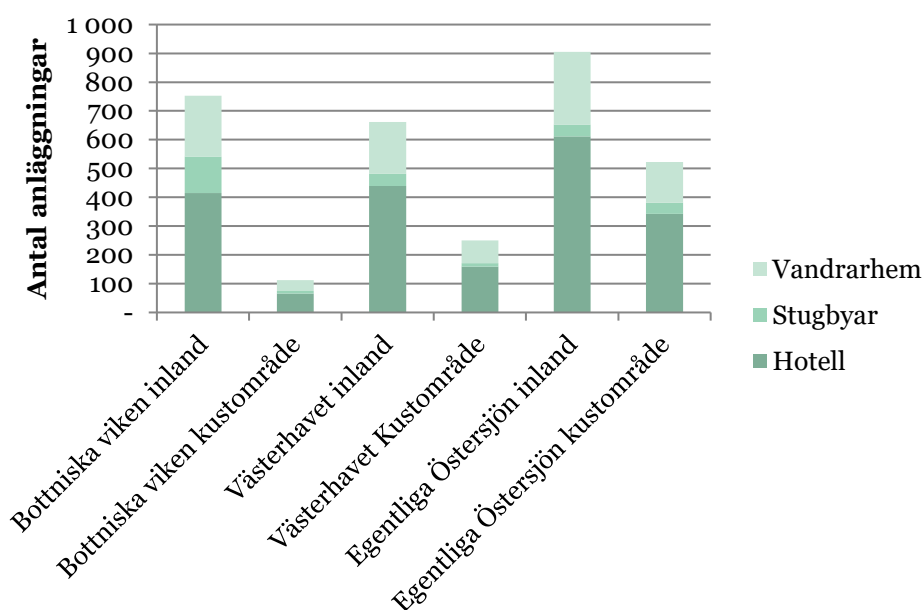
Inkvarteringsstatistiken är en del av Sveriges officiella statistik och redovisar bland annat gästnätter, kapacitet, logiintäkter och antal anläggningar. För detta uppdrag har statistiken kategoriserats utifrån olika delområden, Bottniska viken, Västerhavet och Egentliga Östersjön, uppdelat på inland och kustnära. Notera att för den ekonomiska statistiken inkluderades enbart kustnära turismnäringar, men här är statistiken uppdelat mellan inland och kustnära. I metoddelen av rapporten finns en mer detaljerad beskrivning av den geografiska fördelningen av delområdena.

Nedan ges en översikt av anläggningar, gästnätter och logiintäkter uppdelat på olika de olika delområdena för år 2014. Mer detaljerade redovisningar finns i underlagsmaterialet levererat till HaV.

Diagram 7 beskriver antal anläggningar i olika delområden efter anläggningstyp. Hotell är den vanligaste anläggningstypen i alla delområden, följt av vandrarhem och stugbyar. Av de anläggningar som ligger i kustområde återfinns flest i Egentliga Östersjön, följt av Västerhavet och sist Bottniska viken.

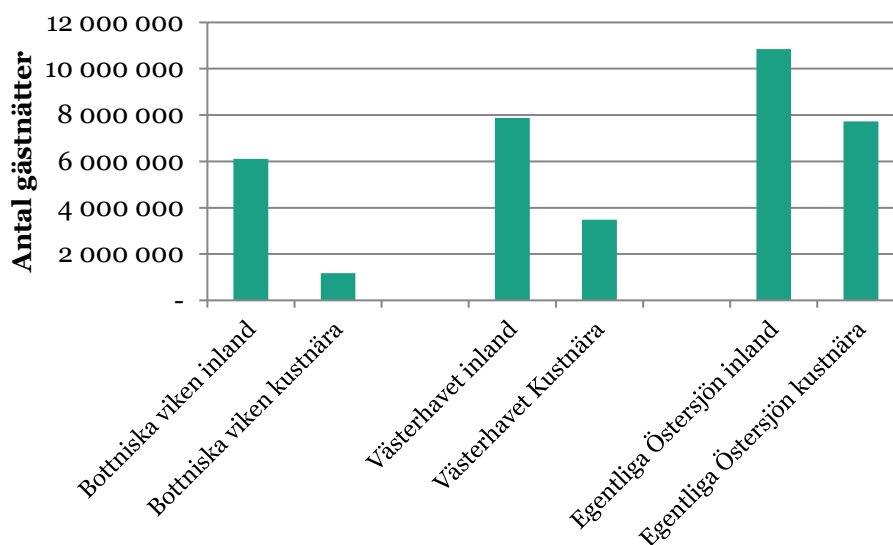
Diagram 7 Inkvarteringsstatistik, 2014, Antal anläggningar efter anläggningstyp och delområde.

Källa: Tillväxtverket/SCB

Antalet gästnätter för alla typer av anläggningar är beskrivna i Diagram 8. Diagram 8 Inkvarteringsstatistik, 2014, Antal gästnätter efter delområde.

Källa: Tillväxtverket/SCB

Precis som när det gäller antal anläggningar uppdelat på delområden har Egentliga Östersjöns flest antal gästnätter, följt av Västerhavet och Bottniska viken.

Diagram 8 Inkvarteringsstatistik, 2014, Antal gästnätter efter delområde.

Källa: Tillväxtverket/SCB

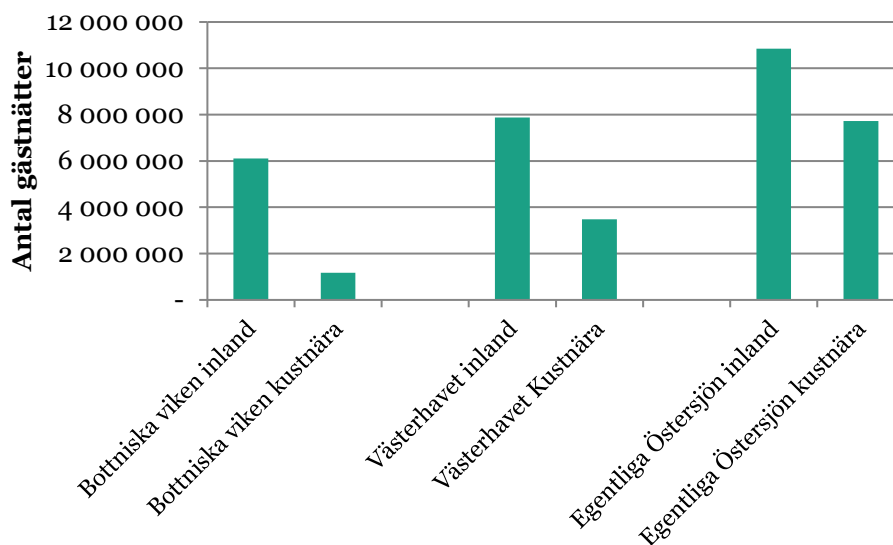
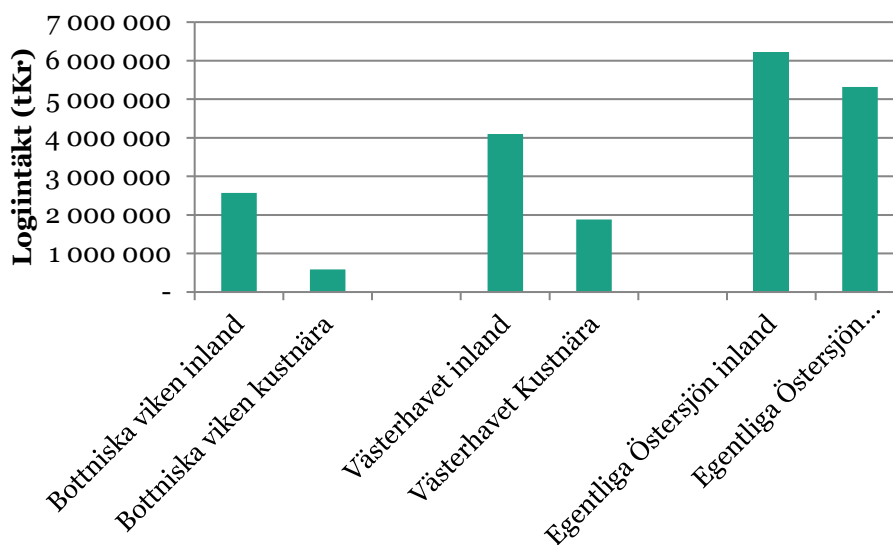

Diagram 9 beskriver den totala logiintäkten för samtliga belagda rum, stugor och bäddar uppdelat efter delområde. Logiintäkten är störst i Egentliga Östersjön.

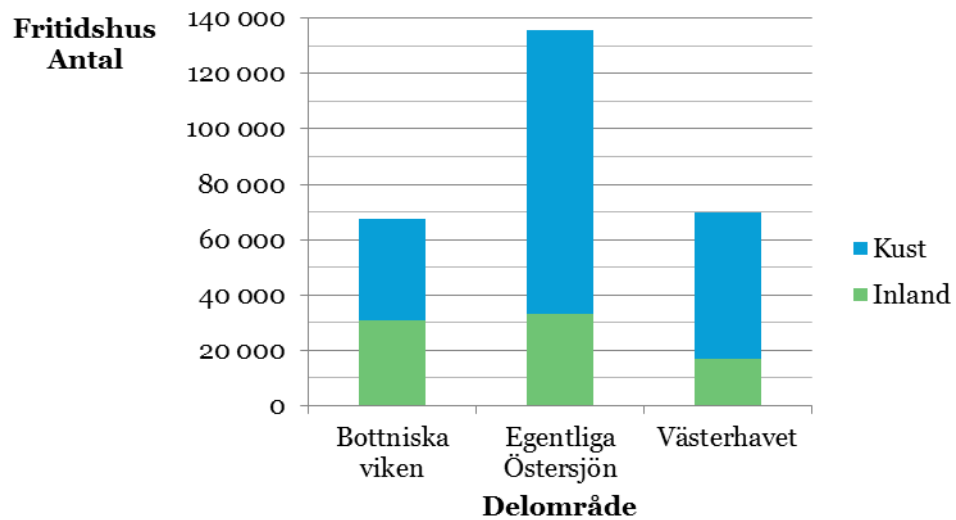
Diagram 9 Inkvarteringsstatistik, 2014, logiintäkt efter delområde.**Källa: Tillväxtverket/SCB**

Fritidshus

I landet finns det 87 kommuner som klassas som kustnära i den här rapporten. Med kustnära avses att kommunen angränsar till kust eller ligger utanför fastlandskusten. För de kommuner som angränsar till kust har en zon om 1 000 meter från kusten avgränsats för att beräkna antalet fritidshus på inlandet respektive längs kustzonen och ut.

I hela landet fanns det 567 000 fritidshus 2014 enligt fastighetstaxeringen. Av dessa återfinns 48 procent i någon av de kustnära kommunerna. Om antalet kustnära fritidshus fördelas per delområde återfinns hälften av dem inom Egentliga Östersjön medan Bottniska viken och Västerhavet står för en fjärdedel var.

Diagram 10 Antal fritidshus för de kustnära kommunerna uppdelat på delområde och kust eller inland.**Källa: SCB**

Sett till de enskilda kustnära kommunerna så är det enskilt flest fritidshus inom Norrtälje kommuns kustområde. En del av förklaringen hittar vi i att kommunen har både närheten till Stockholm och Uppsala tillsammans med en lång och flikig kust och många öar. Både Värmdö och Gotlands kommuner har över 10 000 fritidshus i kustnära läge men till skillnad mot exempelvis Norrtälje är inte kommunerna uppdelade på inland och kust då de ligger helt utanför fastlandskusten.

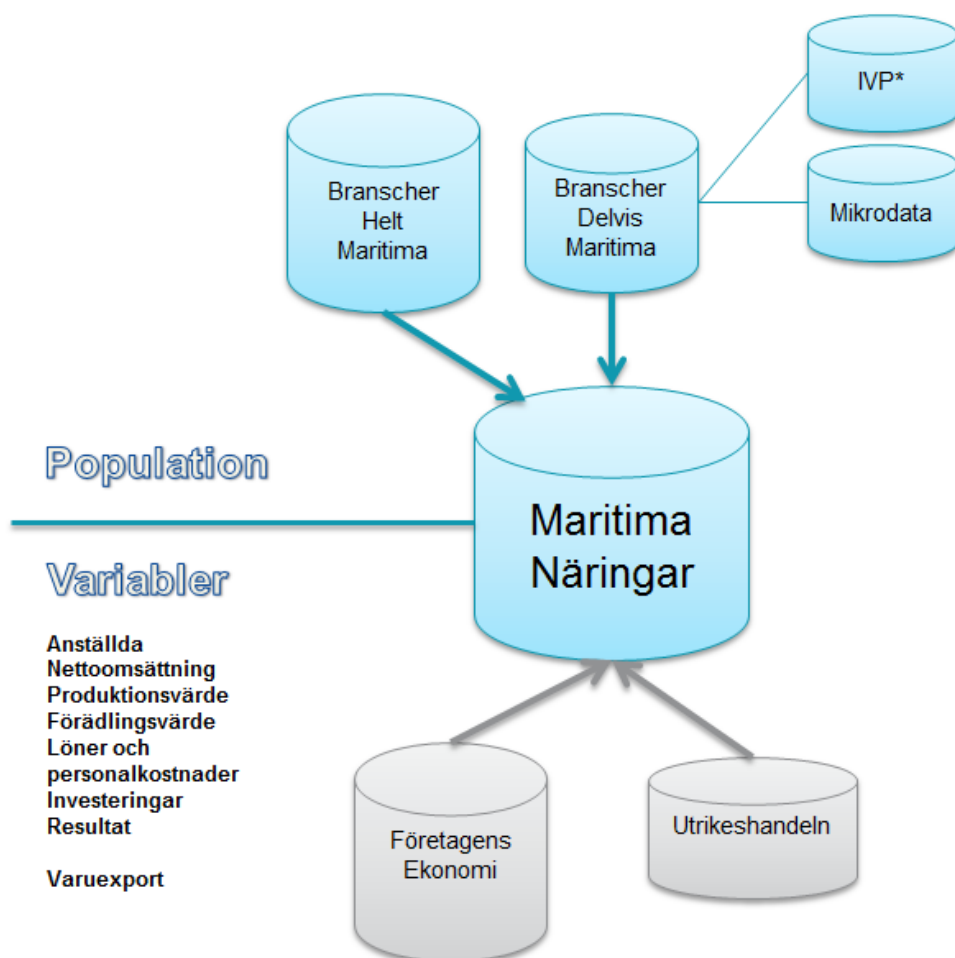
Tabell 3 Kustnära kommuner med flest fritidshus.

Källa: SCB

Kustnära kommun	Delområde inland/kust	Antal fritidshus
Norrtälje	Egentliga Östersjön kustområde	17 866
Värmdö	Egentliga Östersjön kustområde	12 501
Gotland	Egentliga Östersjön kustområde	10 373
Borgholm	Egentliga Östersjön kustområde	7 389
Norrtälje	Egentliga Östersjön inland	6 389
Orust	Västerhavet kustområde	5 649
Österåker	Egentliga Östersjön kustområde	4 955
Tanum	Västerhavet kustområde	4 781
Haninge	Egentliga Östersjön kustområde	4 564
Skellefteå	Bottniska viken inland	4 247

Metod

För att ta fram statistik om de maritima näringarna har en population av företag byggts upp med hjälp av olika källor. Till populationen har ekonomisk statistik och inkvarteringsstatistik kopplats samt fördelats geografiskt då det varit möjligt. Nedan visas en schematisk bild över hur populationen byggts upp och vilka variabler som använts för den ekonomiska statistiken. Detta avsnitt beskriver hur företagen identifieras, vilka variabler som använts i sammanställningen och hur statistiken har fördelats geografiskt.

*IVP – Industrins varuproduktion

Metod för urval av företag

En population med företag har identifierats som utgår från ett antal identifierade branscher (SNI 2007). Vissa av branscherna kan helt anses som maritima och inkluderar alla företag som ingår, medan det i andra branscher behöver göras olika avgränsningar för att identifiera de maritima företagen.

Mikrodata bestående av enskilda arbetsställen och tillhörande företag har hämtats från SCB:s företagsdatabas (FDB). FDB är ett register över samtliga företag, myndigheter, organisationer och deras arbetsställen i Sverige. Endast aktiva företag har inkluderats. För att vara aktiv krävs att ett företag är moms- eller arbetsgivarregistrerat.

SCB genomförde ett liknande uppdrag om maritima näringar till HaV 2012 som avsåg statistik för år 2009. Utgångspunkterna för detta uppdrag har varit att ta fram liknande statistik med liknande metod. Den stora skillnaden med denna metod jämfört med förra är att statistiken fördelats geografiskt utifrån företagets arbetsställen. Till viss del har också nya branscher som inte var med i förra studien 2012 inkluderats i denna sammanställning. Det gäller till exempel turismbranscherna, men även andra delvis maritima verksamheter. I det förra uppdraget från 2012 fanns också med en separat sammanställning om branscher med inverkan på den maritima miljön. Någon sådan sammanställning har inte ingått i detta uppdrag.

Närings som helt är maritima

Tabell 4 beskriver de branscher som ingår som helt maritima. Alla arbetsställen som har sin primära verksamhet inom respektive SNI-kategori har inkluderats i analysen. Totalt ingår fler än 15 000 arbetsställen från de näringar som finns listade i Tabell 4.

I FDB är vissa arbetsställen klassificerade enligt flera olika SNI-koder. För att statistiken om maritima näringar ska stämma överens med metoderna för den officiella statistiken om företagets ekonomi så används den primära SNI-koden i urvalet och redovisningen av detta uppdrag. Det stämmer även överens med den tidigare statistik som levererats av SCB till HaV rörande de maritima näringarna 2009.

Att den primära SNI-koden har använts i urvalet innebär att sammanställningarna av maritima näringar ibland innehåller branscher som inte är listade maritima. Till exempel kan ett arbetsställe inom 03119 – Övrigt saltvattenfiske ha hämtats men delar av arbetsstället kan vara klassificerat som sötvattenfiske. Den primära SNI-koden har ändå fått vara avgörande för om företaget i sin helhet ska inkluderas. Det är arbetsställets SNI-kod som har legat till grund för urvalet om det ska ingå i den maritima näringen. Men i enlighet med hur annan företagsstatistik kategoriseras så är det företagsenhetens SNI-kod som ligger till grund för vilken kategori resultatet redovisas i. Detta orsakar i vissa fall att arbetsställe som tillhör maritima näringar sedan presenteras i kategorier som ej är maritima näringar, fördelen med denna metod är att jämförbarheten med annan statistik upprätthålls.

Tabell 4 Branscher som helt är maritima.

SNI 2007	Beskrivning
03111	Trålfiske i saltvatten
03119	Övrigt saltvattensfiske
03210	Fiskodling i saltvatten
10200	Beredning och hållbarhetsbehandling av fisk samt skal- och blötdjur
30110	Skeppsvarv
30120	Byggande av fritidsbåtar
33150	Reparationsvarv för fartyg och båtar
42910	Vattenbyggnad
47230	Specialiserad butikshandel med fisk, skal- och blötdjur
47643	Specialiserad butikshandel med båtar
50101	Reguljär sjötrafik över hav och kust av passagerare
50102	Icke reguljär sjötrafik över hav och kust av passagerare
50201	Reguljär sjötrafik över hav och kust av gods
50202	Icke reguljär sjötrafik över hav och kust av gods
52220	Stödtjänster till sjötransport
52241	Hamngodshantering
77340	Uthyrning och leasing av fartyg och båtar

Näringsar som delvis är maritima

Tabell 5 beskriver de maritima näringar där en delmängd av branschen är maritim. Olika metoder har använts för att identifiera de företag som verkar inom det maritima och i vissa fall även delen av dessa företags verksamhet som kan anses vara maritim. Eftersom urvalet av företag i nedanstående branscher bygger på ett antal antaganden som görs, jämfört med de branscher där alla företag kan anses syssla med maritim verksamhet, bör resultaten för dessa branscher tolkas med mer försiktighet.

Även för näringarna som delvis är maritima har den primära SNI-koden använts i urvalet. För flera av källorna som listas nedan (IVP och mikrodata) har inte alltid enskilda arbetsställen kunnat identifieras. I dessa fall har hela företaget tagits med i populationen för maritima näringar. De flesta bolagen har bara ett arbetsställe men det finns en mindre mängd som har flera arbetsställen där det inte går att utläsa vilka arbetsställen som gör den maritima aktiviteten. I dessa fall kan det komma med ett fåtal arbetsställen som inte har en maritim verksamhet som primär verksamhet.

Tabell 5 Näringar som delvis är maritima och metod för att identifiera företag.

SNI 2007	Beskrivning	Metod för avgränsning av företag
10850	Tillverkning av lagad mat och färdigrätter	IVP
22190	Annan gummivarutillverkning	IVP
25999	Diverse övrig metallvarutillverkning	IVP
28110	Industri för motorer och turbiner utom för luftfartyg och fordon	IVP
32300	Sportvaruindustri	IVP
33120	Reparation av maskiner	IVP
33200	Installation av industrimaskiner och -utrustning	IVP
35110	Generering av elektricitet	Elproduktion
38319	Demontering av övrig kasserad utrustning	Mikrodata
46141	Provisionshandel	Mikrodata
46380	Partihandel med andra livsmedel, bl.a. fisk, skal- och blötdjur	Mikrodata
46491	Partihandel med sport- och fritidsartiklar	Mikrodata
46699	Partihandel med mät- och precisionsinstrument	Mikrodata
52290	Övriga stödtjänster till transport	Mikrodata
55101	Hotellverksamhet med restaurangrörelse	Turism
55102	Drift av konferensanläggningar	Turism
55103	Hotellverksamhet utan restaurangrörelse	Turism
55201	Vandrarhemsverksamhet	Turism
55202	Stugbyverksamhet m.m.	Turism
55300	Campingplatsverksamhet	Turism
55900	Annan logiverksamhet	Turism
56100	Restaurangverksamhet	Turism
56300	Barverksamhet	Turism
68209	Övriga fastighetsbolag	Mikrodata
71121	Teknisk konsultverksamhet inom bygg- och anläggningsteknik	Mikrodata
71122	Teknisk konsultverksamhet inom industriteknik	Mikrodata
71123	Teknisk konsultverksamhet inom elteknik	Mikrodata
71124	Teknisk konsultverksamhet inom energi-, miljö-, VVS-teknik	Mikrodata
71129	Övrig teknisk konsultverksamhet	Mikrodata
72190	Annan naturvetenskaplig och teknisk forskning och utveckling	Mikrodata
77210	Uthyrare av fritids- och sportutrustning	Mikrodata
79110	Resebyråverksamhet	Turism
79120	Researrangemang	Turism
79900	Turist- och bokningsservice	Turism
85530	Trafikskoleverksamhet	Mikrodata
91020	Museiverksamhet	Turism
91030	Vård av historiska minnesmärken och byggnader och liknande sevärdheter	Turism
93290	Övriga fritids- och nöjesanläggningar	Turism

Industrins varuproduktion (IVP)

Industrins varuproduktion, IVP, beskriver produktionsvärdet och mängden varor som den svenska industrin producerar under ett år (se SCB, 2014 för mer information). Varorna som tillverkas klassificeras enligt EU:s Kombinerade nomenklatur (KN).

För den varutillverkande industrin som inte är inkluderade som helt maritim³ har ett antal varor som kan anses vara maritima identifierats, se Tabell 6. Notera att de varor som ingår som varutillverkande industri och som bedömts vara helt maritima inte är med på listan och inte heller varor där det inte fanns någon produktion i Sverige år 2014.

Tillverkningen av dessa varor har därefter sammanställts och fördelats på företagsnivå. För att enbart få med de relevanta delarna av företagets produktion har en "maritim andel" beräknats utifrån hur stor den maritima produktionen är i förhållande till företagets totala produktion.

Tabell 6 Maritima varor i branscher som är delvis är maritima och där produktionen > 0 år 2014.

KN	Beskrivning
16041997a	Färdiglagad mat av all slags fisk, färsk eller fryst
40169400	Fendrar för fartyg eller kajer, även uppblåsbara, av mjukgummi (exkl. varor av poröst gummi)
84072900	Förbränningskolvmotorer med gnisttändning och med fram- och återgående eller roterande kolvar, för fartygsdrift (exkl. utombordsmotorer)
84081023	Förbränningskolvmotorer med kompressionständning, för fartyg för öppen sjö enligt nr 8901 till 8906, för bogserbåtar enligt nr 8904.00.10 och för krigsfartyg enligt nr 8906.10.00, nya, med en effekt av <= 50 kW
84081041	Förbränningskolvmotorer med kompressionständning, för fartyg för öppen sjö enligt nr 8901 till 8906, för bogserbåtar enligt nr 8904.00.10 och för krigsfartyg enligt nr 8906.10.00, nya, med en effekt av > 100 kW men <= 200 kW
84081051	Förbränningskolvmotorer med kompressionständning, för fartyg för öppen sjö enligt nr 8901 till 8906, för bogserbåtar enligt nr 8904.00.10 och för krigsfartyg enligt nr 8906.10.00, nya, med en effekt av > 200 kW men <= 300 kW
84081059	Förbränningskolvmotorer med kompressionständning, för fartygsdrift, nya, med en effekt av > 200 kW men <= 300 kW (exkl. för fartyg för öppen sjö enligt nr 8901 till 8906, för bogserbåtar enligt nr 8904.00.10 och för krigsfartyg enligt nr 8906.10.00)
84081061	Förbränningskolvmotorer med kompressionständning, för fartyg för öppen sjö enligt nr 8901 till 8906, för bogserbåtar enligt nr 8904.00.10 och för krigsfartyg enligt nr 8906.10.00, nya, med en effekt av > 300 kW men <= 500 kW
84081069	Förbränningskolvmotorer med kompressionständning, för fartygsdrift, nya, med en effekt av > 300 kW men <= 500 kW (exkl. för fartyg för öppen sjö enligt nr 8901 till 8906, för bogserbåtar enligt nr 8904.00.10 och för krigsfartyg enligt nr 8906.10.00)
84081071	Förbränningskolvmotorer med kompressionständning, för fartyg för öppen sjö enligt nr 8901 till 8906, för bogserbåtar enligt nr 8904.00.10 och för krigsfartyg enligt nr 8906.10.00, nya, med en effekt av > 500 kW men <= 1.000 kW
84871010	Propellrar till fartyg och blad till sådana propellrar, av brons
84871090	Propellrar till fartyg och blad till sådana propellrar (exkl. av brons)
95073000	Spinn- och flugrullar

³ Det gäller följande SNI-koder: 10850, 22190, 25999, 28110, 32300, 33120, 33200.

99230110	Ombyggnad av fartyg och flytande plattformar
99233120b	Reparation och underhåll av motorer och turbiner, ej motorer till luftfartyg, bilar, motorcyklar och mopeder
99233150a	Reparation av fartyg
99425999a	Montering och installation av fartygspropellrar tillverkade vid det egna arbetsstället
99433203	Montering och installation av motorer och turbiner, ej motorer till luftfartyg, bilar, motorcyklar och mopeder, tillverkade vid annat arbetsställe än det egna
99530110q	Andra icke lastbärande fartyg

Mikrodata

Inom vissa branscher såsom avfall, handel, konsulttjänster och vissa övriga tjänstenärings har olika företag identifierats utifrån sin verksamhet.

FDB har använts som grund för att söka fram företag som är verksamma inom SNI-kategori 38319 – demontering av avfall samt SNI-kategori 85530 - Trafikskoleverksamhet.

För övriga branscher i Tabell 5 där företag på mikrodatanivå har identifierats har en studie från Vinnova legat till grund för att hitta maritima företag (Vinnova, 2013). Syftet med studien från Vinnova var att ge en bild av den maritima näringen i Sverige, bland annat genom att visa antalet företag, arbetsställen och anställda. Studien använde sig av nationell statistik, branschorganisationer, tidigare genomförda studier och klusterinitiativ för att identifiera en bruttopopulation med företag. Totalt ingår 2 332 arbetsställen i Vinnovas analys.

Av de drygt 6 000 arbetsställen som populationen med maritima näringar består av i denna sammanställning har ungefär 400 stycken lagts till från Vinnova-populationen. Dessutom ingår ungefär 1 300 arbetsställen ytterligare från Vinnova-populationen. De ingår som en del i de branscher som bedömts som helt maritima.

Elproduktion

Havsbaserad vindkraft är en maritim näring som ingår i analysen. Utmaningen är att SNI-kategori 35110 innehåller all generering av elektricitet. De företag som har identifierats som elproducenter av havsbaserad vindkraft (enbart längs med kusten) var för få för att klara sekretesskraven, och därför användes en alternativ metod för att ta fram statistik inom denna bransch.

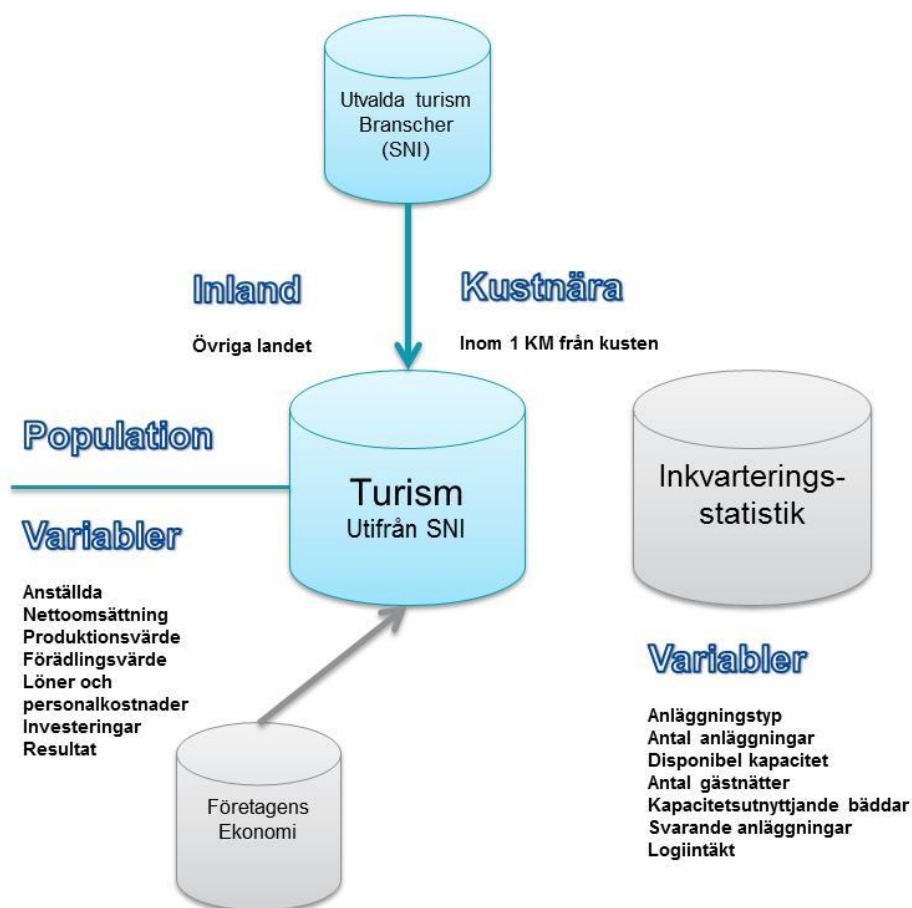
En skattning har gjorts utifrån hur stor elproduktionen av havsbaserad vindkraft i genomsnitt är i Sverige. Enligt Energimyndigheten producerar den havsbaserade vindkraften ungefär 0,6 TWh årligen (Energimyndigheten, 2015). Det motsvarar 2014 ungefär 0,4 procent av den totala elproduktionen i Sverige (150 TWh). Den maritima delen av SNI 35110 har därmed skattats som 0,4 procent av totalen inom SNI 35110.

En annan möjlig källa till maritim elproduktion är vågkraft. Inga anläggningar inom detta område har kunnat identifieras för denna sammanställning, men det kan bli intressant för framtida studier.

Kärnkraft som förbrukar stora mängder saltvatten för kylning har utelämnats ur denna studie.

Maritim turism och rekreation

Denna studie identifierar flera av de sektorer som relaterar till maritim turism och rekreation. Besökare på kusten genererar dock intäkter för en lång rad andra sektorer som inte kan fångas med denna metodik. Det finns också många företag som är lokaliserade inom 1 km från kustlinjen inom de inkluderade sektorerna, vars verksamhet inte har något med havet att göra. Studien ska således inte betraktas som en heltäckande bild av maritim besöksnäring. Den ger dock goda indikationer på vilka värden som maritim besöksnäring ger upphov till.

De näringar som har inkluderats som Turismnäringar enligt Appendix 1 och Tabell 5 har kategoriserats som maritima om de är belägna mindre än 1 kilometer från kusten⁴. Det gäller både för den ekonomiska statistiken och för

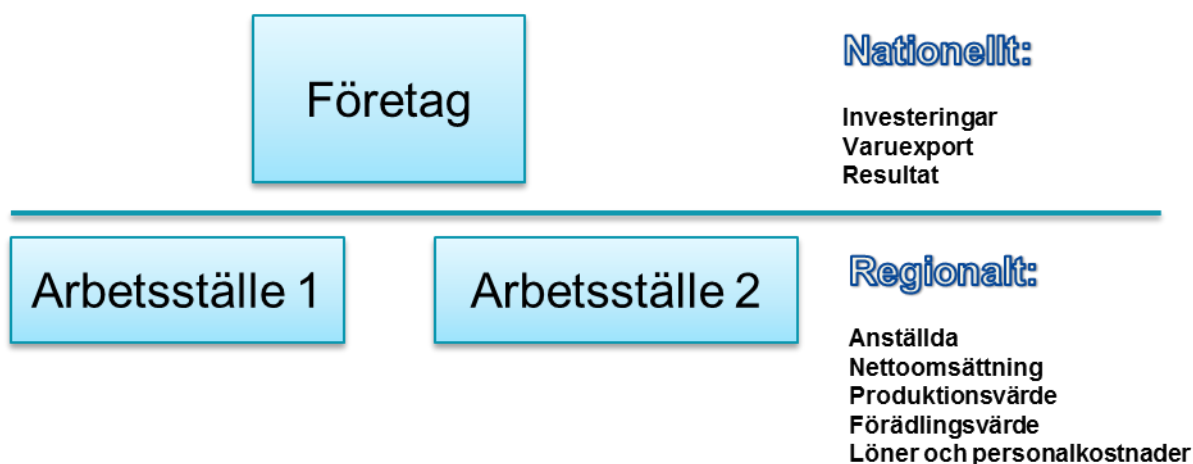
⁴ Notera att sektorn marin turism & rekreation även innehåller några näringar som avgränsats geografiskt. Det gäller SNI 32300, 46491 och 93290.

inkvarteringsstatistiken. För vissa ekonomiska variabler har någon sådan geografisk nedbrytning inte varit möjlig.

Även för turismbranscherna har den primära SNI-koden använts för att identifiera företagen. Det kan innebära att vissa mindre branscher, utöver de som finns beskrivna i Tabell 5, är inkluderade i sammanställningarna som maritima turismbranscher.

Beskrivning av ingående variabler och dess redovisningsnivåer

Variabler på företagsnivå eller arbetsställe

För att kunna fördela ut företagsspecifika variabler som de listade ovan på geografiska områden behöver variablerna knytas till arbetsställen inom företagen. De flesta företag har bara ett arbetsställe men det förekommer även en grupp företag i populationen maritima företag som har flera arbetsställen. I undersökningen om företagens ekonomi så kan följande variabler fördelas till arbetsstället med hjälp av en beräkningsmodell som huvudsakligen är baserad på antalet anställda per arbetsställe:

- nettoomsättning
- produktionsvärde
- förädlingsvärde
- löner och andra personalkostnader

Företagens investeringar och resultat härleds inte till arbetsstället på grund av att kopplingen mellan dessa och antalet anställda inte är tillförlitlig. Exporten gäller även företaget som helhet. Investeringar, resultat och export görs därför ingen geografisk nedbrytning av utan redovisas enbart efter företagets aktivitet (SNI) för hela riket.

Det betyder också att det är företagets hela verksamhet som finns medräknad i dessa variabler. Medan för populationen arbetsställen inom den maritima näringen (med tillhörande variabler) så ingår huvudsakligen bara de arbetsställen som har sin primära verksamhet inom maritima näringar.

Ett exempel kan åskådliggöra situationen. Ett stort företag in t ex skogsnäringen har 10 arbetsställen. Ett av dessa är en hamn som används för att transportera råvaran. Hamnen räknas då som en del av den maritima näringen och dess del av de ekonomiska variablerna som kan hänföras till arbetsstället räknas då med. Men för de variablerna som bara kan hänföras till företagsnivån (investeringar, resultat och export) räknas hela företaget (i detta fall 10 arbetsställen med). Det gör att dessa siffror är något överskattade.

Överskattningen avser framförallt när alla branscher summeras till hela riket. Genom att bara se på de branscher som är helt inom den maritima näringen så är risken för överskattning mindre. Istället kan den omvända situationen ske så saknas resultat, investeringar och export som kan finnas hos arbetsställen som verksamma inom företag vars primära verksamhet ej är maritima likt exemplet med skogsbolaget ovan.

Ekonomiska variabler

Antal företag: Antal aktiva icke-finansiella företag. För att vara verksam/aktiv krävs att ett företag är moms- eller arbetsgivarregistrerat.

Antal arbetsställen: Antal aktiva arbetsställen.

Antal anställda: Antal anställda avser medeltalet anställda omräknat till heltidspersoner i enlighet med vad som redovisas i företagens årsredovisning.

Nettoomsättning: Med nettoomsättning avses intäkter från företagets huvudsakliga rörelse för sålda varor och utförda tjänster. Den nettoomsättning som publiceras är exklusive punktskatter och dessutom justerad för merchanting (d.v.s. intäkter från varor som såväl tillverkas/köps som säljs utomlands utan att passera rikets gränser har räknats bort).

Produktionsvärde: Med produktionsvärde avses värdet av den faktiska produktionen utförd av företagen under året. Värdet baseras på försäljning, d.v.s. nettoomsättningen, justerat för förändringar av lager och pågående arbete, aktiverat arbete för egen räkning, övriga rörelseintäkter exklusive bidrag, kursvinster och reavinster samt inköpskostnaden för varor som säljs vidare utan bearbetning (så att enbart handelsmarginalen ingår för dessa varor).

Förädlingsvärde: Förädlingsvärdet är ett mått på den sammanlagda värdeökningen som producerats av företaget (m.a.o. dess bidrag till bruttonationalprodukten) och definieras i undersökningen Företagens ekonomi som produktionsvärdet minus kostnader för köpta varor och tjänster som använts som insats i produktionen. Här ingår inte löner, sociala avgifter och inköpskostnaden för varor som säljs vidare utan bearbetning (eftersom enbart handelsmarginalen ingår för dessa i produktionsvärdet).

Bruttoinvesteringar: Årets anskaffningar av materiella anläggningstillgångar. Här ingår nyanskaffningar samt förbättringsutgifter som stadigvarande höjer värdet på materiella anläggningstillgångar.

Nettoinvesteringar: Årets anskaffningar minus årets avyttringar av materiella anläggningstillgångar. Avyttringar avser den intäkt företaget fått vid försäljning av den materiella anläggningstillgången.

Lönekostnader: Posten inkluderar löner och andra ersättningar. BAS-konto 70-73.

Sociala avgifter och övriga personalkostnader: Posten inkluderar sociala avgifter, pensioner och övriga personalkostnader såsom utbildning, hälsovård och representation. BAS-konto 74-76.

Rörelseresultat: Rörelsens intäkter minus rörelsens kostnader. Rörelseintäkterna består av summan av nettoomsättning, förändring av lager av produkter i arbete, färdiga varor och pågående arbete för annans räkning samt övriga rörelseintäkter medan rörelsekostnaderna består av summan av råvaru- och handelsvarukostnader, övriga externa kostnader, personalkostnader, övriga rörelsekostnader samt av- och nedskrivningar.

Rörelseresultat efter finansiella poster: Rörelseresultat plus/minus resultat från finansiella investeringar.

Varuexport: Företagets export av varor enligt statistiken om utrikeshandeln av varor. Tjänsteexport räknas alltså ej med.

Inkvarteringsstatistik

Inkvarteringsstatistiken syftar till att belysa affärs- och fritidsresandet i och till Sverige. Statistiken bygger på undersökningar som omfattar samtliga hotell, motell, pensionat, vandrarhem och kurs- och konferensanläggningar med minst fem rum eller nio bäddar, stugbyar med minst fem stugor eller tjugo bäddar samt alla STF-anslutna vandrarhem oavsett storlek. Endast anläggningar som bedriver yrkesmässig uthyrning ingår.

Beläggningen för de anläggningar som inte svarat i undersökningen är skattad genom så kallad imputering. Det innebär att den redovisade inkvarteringsstatistiken innehåller totala skattningar för Sverige.

Följande ingående variabler ingår i underlaget:

Anläggningstyp: Anläggningstyp grupperade efter hotell, stugbyar och vandrarhem

Antal anläggningar: Antal anläggningar, redovisas efter anläggningstyp, se ovan.

Disponibel kapacitet: Disponibel kapacitet avser antalet tillgängliga bäddar på öppna anläggningar multiplicerat med antal öppethållandedagar

Antal gästnätter: Antal gästnätter avser antal nätter en gäst har genererat. Det redovisas uppdelat på totala antal gästnätter, antal gästnätter från Sverige, antal gästnätter från övriga Norden, antal gästnätter från övriga Europa och antal gästnätter från Utom-Europa. Antal gästnätter finns också på måndag-torsdag samt på fredag-söndag.

Kapacitetsutnyttjande bäddar: Kapacitetsutnyttjandet för en valfri period beräknas som antalet belagda bäddar under perioden i förhållande till antalet disponibla bäddar exklusive extrabäddar under samma period. Kapacitetsutnyttjande finns också uppdelat på måndag-torsdag samt fredag till-söndag.

Svarande anläggningar: Den absoluta svarsfrekvensen är beräknad som antalet anläggningar som inkommit med bearbetningsbara uppgifter i procent av samtliga anläggningar. Den vägda svarsfrekvensen tar hänsyn till anläggningarnas kapacitet. Den beskriver hur stor andel de svarande anläggningarnas kapacitet är i förhållande till den totala bäddkapaciteten.

Logiintäkt: Logiintäkt (i tkr) avser total intäkt av uthyrning av hotellrum och stugor exklusive moms och frukost. För de förmedlade privata stugorna och lägenheterna redovisas logiintäkten inklusive bokningsavgift och avbeställningsskydd och exklusive moms. Campinganläggningar redovisar ingen logiintäkt.

Redovisningsnivåer på grund av sekretess

Utgångspunkten i detta uppdrag har varit att redovisa de maritima näringarna på så fin nivå som möjligt. Sekretessgranskning har dock visat att det i flera fall inte varit möjligt. Istället har dataunderlaget behövts aggregeras och sammanfogas i nya kategorier för att undvika att enskilda företag eller arbetsställen inte ska kunna identifieras.

Kravet på att uppfylla sekretessreglerna innebär att resultaten sammanställs olika beroende på detaljeringsgrad i SNI-koder och geografi.

Redovisningsnivån har varit tvungen att anpassas utifrån dataunderlaget, och kombinationer av dessa, utifrån detaljeringsgrad gällande:

- SNI-koder med detaljnivå på fem siffror (exempel 03111 Trålfiske i saltvatten)
- SNI-koder med detaljnivå på två siffror (exempel 03 Fiske)
- Delområde. Dessa är i Bottniska viken, Västerhavet och Egentliga Östersjön. För turismnäringarna finns också en uppdelning i inland och kustland. Se nästa kapitel för en mer utförlig beskrivning.
- Län
- Kommun

I möjligaste mån har till exempel företag som ingår i en SNI-kategori som inte klarar sekretesskraven med detaljeringsgraden fem siffror, istället redovisats på den mer aggregerade nivån med två siffror. Om sekretesskravet fortfarande inte uppnåtts har företagen istället kategoriserats som övrig och slagits samman med övriga företag som inte klarar sekretessen. På liknande sätt har företag som inte kan redovisas utifrån sin kommun istället kategoriserats utifrån sitt län eller delområde. En noggrannare beskrivning av de olika kategorierna för att uppfylla sekretessreglerna i enskilda fall finns i levererat dataunderlag.

Fritidshus

Antalet fritidshus bygger på uppgifter från Fastighetstaxeringsregistret (FTR). Årligen tas antalet fritidshus ut från registret och tidpunkten avser den 1 januari 2014. Fritidshus definieras som värderingsenheter/taxeringsenheter vilka saknar en folkbokförd befolkning och är taxerade som Småhus på lantbruk (taxeringstypkod 120), Småhusenhet, helårsbostad (typkod 220), Småhusenhet, fritidsbostad (typkod 221) eller Småhusenhet, byggnadsvärde under 50 000 kr (typkod 213). Fritidshusen har försetts med koordinater via Lantmäteriets fastighetsregister för att därigenom få en geografisk positionering.

Fritidshusen redovisas enbart för de kustnära kommunerna.

Metod för geografisk koppling

De maritima näringarna tillsammans med turismnäringar och statistiken om inkvartering och antal fritidshus har försetts med olika geografiska kopplingar för att kunna redovisas dels med koppling till delområden men även om en del av verksamheterna är lokaliserade kustnära inom delområdena. Med kustnära avses här en zon som startar 1 kilometer in från fastlandskustlinjen och fortsätter ut till territorialvattengräns.

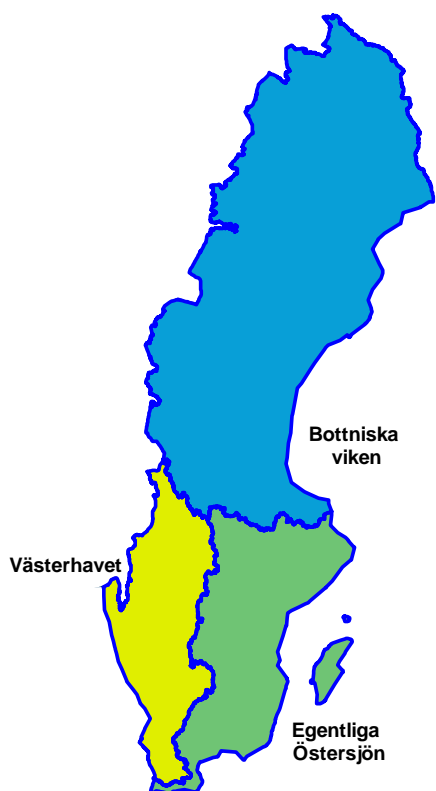
Avståndsmässigt för vad som är kustnära kan vara olika beroende på vad som är syftet och kraven på jämförbarhet internationellt. Sett till de maritima näringarnas avstånd till kust så minskar antalet verksamheter snabbt ju längre inåt land man kommer och redan vid 1 kilometer finns en tydlig gräns. Inom 1 kilometer från kust återfinns omkring 50 procent av de maritima verksamheterna. Avståndet tangerar också det regeringsuppdrag som pågår för att beskriva landets maritima näringar.

Havsregionernas delområden

Sverige har kust mot två havsregioner i enlighet med havsmiljödirektivet, Västerhavet och Östersjön. Gränsen mellan de två havsregionerna går vid Öresundsbron. I denna studie har dessutom havsregionen Östersjön delats upp i de två delområdena Bottniska viken och Egentliga östersjön. Gränsen mellan Bottniska viken och Egentliga östersjön överensstämmer med den gräns som används inom havsplaneringen. Denna gräns stämmer inte riktigt med den gräns som används inom arbetet med vattendirektivet, mellan vattendistriktet Norra Östersjön och Bottenhavet.

Gränsen mellan haven Östersjön och Västerhavet är traditionellt satt till Öresund. Gränsen utgörs av Öresundsbron, vilket innebär att Malmö kommun delas i två delar. Inom vattendirektivet sätts dock gränsen längre norr ut, vid Skälderviken och inom havsplaneringen används ytterligare än annan gräns, Helsingborgs kommun norra gräns. Att gränserna satts olika, beror på syftena med respektive lagstiftning. Vattendirektivet följer sötvattnet från källa till havet. Havsplanering följer kommungränserna eftersom planeringen sker kommunvis.

Havs- och vattenmyndigheten har försett SCB med gränser, vilka framgår av karta 1 nedan.

Karta 1 Havet har grupperats i tre delområden.

Källa: Bearbetning SCB, övrig geodata © HaV

Kust och inland

För att kunna avgränsa vad som är kustnära zon på 1 kilometer har en ny kustlinje byggts upp utifrån befintliga geodata. För Sverige finns det inga geodata som pekar ut kustlinjen på ett enkelt vis med hög upplösning utan istället har flera källor använts för att skapa kustlinjen.

Inom ett samverkansprojekt mellan SMHI och Lantmäteriet arbetar man med att producera hydrografiska produkter för hela landet. Arbetet beräknas vara färdigt i slutet av 2017 där produktionen utgår från huvudavrinningsområden. I samband med det sätts också kustområden och en geografisk utbredning för dessa. SMHI hade fram till december 2016 arbetat med att geografiskt peka ut var huvudavrinningsområden avgränsas mot havet från norska gränsen och upp till Norrtälje kanal. Längs denna sträcka har SMHI:s huvudavrinningsområden utgjort grunden för att extrahera fram en kustlinje.

Efter Norrtälje kanal har vattnet från fastighetskarta i skala 1:10 000, från Lantmäteriet, använts för att ta fram en nationell vattenyta. För att kunna särskilja salt-/brackvatten från sötvatten har SMHI tidigare arbetat med avgränsningar mot havet. Skalan för denna är dock i 1:250 000 varför den inte överensstämmer med vattenskiktet från fastighetskartan. Det vill säga vattenskiktet har inte kunnat klippas mot SMHI:s avgränsningar däremot så

har det utgjort ett stöd för att manuellt sätta gränsen för var marin strand går längs kusten norr om Norrtälje kanal.

Via kontakter med SMHI:s har även Vaddö kanal inom Norrtälje kommun inräknats i marin strand och räknas numera som gräns för kustområde.

Inne i centrala Malmö går exempelvis kustlinjen innanför Gamla staden och Malmöhus vilket gör att stadsdelarna tillsammans med Västra hamnen i praktiken är öar utanför fastlandskustlinjen i SMHI:s klassning. Längs kanalen som omger Gamla staden sker exempelvis inget utbyte av sött och salt vatten. Se karta 2 nedan.

Karta 2 Extraherad kustlinje i blått inne i centrala Malmö.

Källa: Bearbetning SCB, övrig geodata © Lantmäteriet, SCB och SMHI

Från den skapade fastlandskustlinjen i skala 1:10 000 har sedan en zon om 1 kilometer skapats in mot land. Zonen har sedan byggts ut till territorialvattengränsen med stöd av vattnet i fastighetskartan och kommunernas administrativa gränser.

Den skapade kustzonen har därefter använts för att geografiskt dela upp de tre delområdena i inland respektive kust. I karta 3 framgår hur kustlinjen i detalj utgjort stöd för att dela upp delområdena i inland och kust.

Karta 3 Inland i grönt och kust i blått inne i Malmö.

Källa: Bearbetning SCB, övrig geodata © Lantmäteriet, SCB och SMHI

Nedan framgår hur de tre delområdena delats upp på inland och kust.

Karta 4 Delområden delade utifrån inland och kust.

Källa: Bearbetning SCB, övrig geodata © HaV, Lantmäteriet, SCB och SMHI

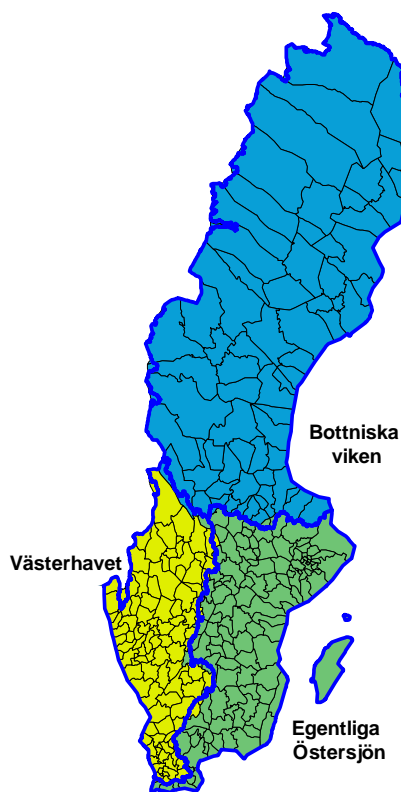
Matchning av variabler utan direkt koppling till geografi

För de rena maritima näringarna har de ekonomiska variablerna fördelats per delområde utifrån en kommunnyckel. Där kommuner är helt inom ett delområde har kommunen försetts med motsvarande uppgift om delområdet. I de fall där kommuner går över delområdets gräns har kommunens centralort och eller största tätort kontrollerats mot delområdesgräns och därmed styrt tillhörigheten. Se karta 5 nedan där kommunerna färgats in efter delområdestillhörighet.

Fördelning av kommuner efter delområde:

- Bottenhavet – 70 kommuner
- Egentliga Östersjön – 118 kommuner
- Västerhavet – 102 kommuner

Karta 5 Koppling mellan kommun och delområde. Kommuner infärgade efter delområdestillhörighet.

Källa: Bearbetning SCB, Övrig geodata © HaV, Lantmäteriet och SCB

När det gäller turismnäringarna så kopplas de inte bara till delområde utan även om verksamheten är kustnära. Det vill säga om den återfinns inom 1 kilometer från fastlandskustlinjen och ut till territorialvattengränsen.

Utifrån SCB:s Företagsdatabas (FDB) hämtas uppgifter om arbetsställen för turismnäringarna. Med arbetsställe avses varje adress (lokal), fastighet eller grupp av närliggande lokaler och fastigheter där företag bedriver verksamhet.

Från SCB:s Geografidatabas (GDB), med uppgifter om geografiska indelningar samt fastigheter, adresser och koordinater från Lantmäteriets fastighetsregister, hämtas arbetsställets koordinater. Uppgifterna från FDB kopplas i normalfallet till koordinater via adress. Men i de fall där adressen inte återfinns eller saknas har andra matchningar behövt göras.

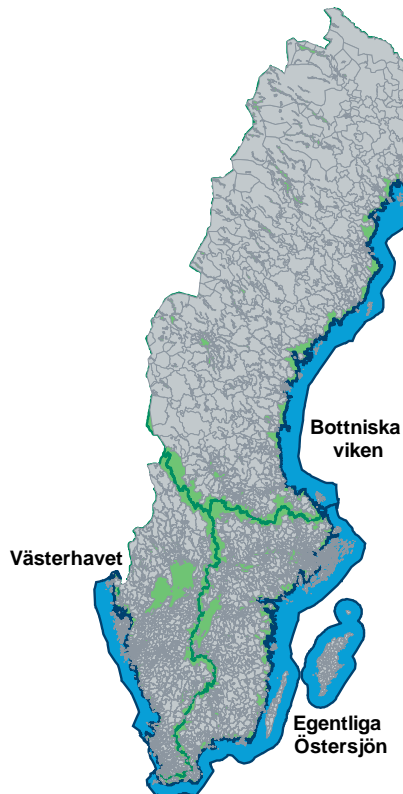
Matchningen har skett hierarkiskt enligt följande principer:

- Adressuppgifter 2014
- Adressuppgifter 2015
- Postnummer på femsifvernivå 2014 för de postnummer som inte skär delområdesgräns eller inland/kust.
- Kommunkodsuppgifter från 2014 för de kommuner som inte skär delområdesgräns eller inland/kust.

Av knappt 44 000 turismverksamheter har 90 procent kunnat kopplas till adresskoordinaten för 2014. Ytterligare 2 procent har kunnat matchas mot 2015 års adressuppgifter.

Med stöd av uppgifter från postnummer har ytterligare 5 procent av population kunnat förses med koordinater. Se karta 6 där 8 373 postnummer på femsiffernivå kunnat kopplas till geografi som inte skär delområde eller inland/kust.

Karta 6 Postnummer på 5-siffernivå helt inom delområde och inland eller kust. Postnummer i grått.

Källa: Bearbetning SCB, övrig geodata © HaV, Lantmäteriet, SCB och SMHI

För en procent av turismverksamheterna har koppling kunnat göras mot någon av de 151 kommuner som inte skär en delområdesgräns eller inland/kust. Se karta 7 för illustration av kommuner med säker koppling till delområde och inland/kust. Av de 151 kommunerna är det åtta som helt återfinns inom den kustnära zonen.

Karta 7 Kommuner helt inom delområde och inland eller kust. Kommuner i grått.

Källa: Bearbetning SCB, övrig geodata © HaV, Lantmäteriet, SCB och SMHI

För knappt 1 200 näringar inom turismbranschen saknas en geografisk koppling. Det motsvarar knappt 3 procent av det totala antalet. Flertalet av dessa har okända adressuppgifter och utgörs av egna företagare utan någon anställd. I tabell 9 framgår matchningen för turismverksamheterna totalt.

Tabell 7 Geografisk matchning av turismverksamheter.

Källa: SCB

Matchning mot geografi	Antal företag
Adressplats 2014	39 209
Adressplats 2015	1 051
Postnr 5-siffror 2014 helt inom delområde och inland/kust	1 989
Kommun helt inom delområde och inland/kust	290
Saknar geografisk koppling	1 186
Totalt	43 725

Appendix 1: Maritima näringar enligt svensk näringsgrensindelning, SNI

I detta avsnitt beskrivs de branscher som inkluderats i studien som maritima utifrån olika aggregeringar av näringar enligt svensk näringsgrensindelning, SNI. Både branscher som helt är maritima och branscher som delvis är maritima är beskrivna. Aggregeringen av näringar utgår från svensk näringsgrensindelning men med en särskilt kategori för branscher som kan kategoriseras som turism. I metodavsnittet ges en utförligare beskrivning av hur branscher som delvis är maritima har identifierats och avgränsats.

Sammanställningarna av data kan inte alltid presenteras utifrån nedanstående aggregeringarna. På grund av sekretess behöver branschgrupperna ibland aggregeras ännu mer. Mer om detta finns beskrivet i metoddelen av rapporten.

Marint kommersiellt fiske

Inom kategorin fiske finns tre branscher som identifierats som helt maritima, se nedan. Notera att studien inte är en skattning av fisket som sker i svenska hav utan en skattning av svenska företag som är registrerade som att de fiskar i havet. Det innebär exempelvis att företag som är registrerade som sötvattensfiskare inte ingår i denna analys. Fiske utanför Sveriges ekonomiska zon (oavsett var fångsten landas) är inkluderat så länge företaget är skrivet i Sverige. Förädling av fångad fisk ingår inte i denna kategori.

Helt maritima näringar inom kategorin fiske:

- 03111, Trålfiske i saltvatten
- 03119, Övrigt saltvattenfiske
- 03210, Fiskodling i saltvatten

Tillverkningsindustri

Inom tillverkningsindustri finns det fyra branscher som kan anses vara helt maritima, se nedan. Utöver dessa finns ett antal branscher där en del av tillverkningen kan anses vara maritim. Det rör sig om tillverkningsbranscher där en delmängd av produktionen har koppling till maritim verksamhet. För att identifiera dessa företag har vissa maritima produkter från statistiken om Industrins varuproduktion (IVP) identifierats och företag som producerar dessa varor har inkluderats i analysen, se också metodavsnittet för en utförligare beskrivning.

Helt maritima näringar (SNI 2007) inom tillverkningsindustri:

- 10200, Beredning och hållbarhetsbehandling av fisk samt skal- och blötdjur
- 30110, Skeppsvarv
- 30120, Byggande av fritidsbåtar
- 33150, Reparationsvarv för fartyg och båtar

Delvis maritima näringar (SNI 2007) inom tillverkningsindustri:

- 10850, Tillverkning av lagad mat och färdigrätter
- 22190, Annan gummivarutillverkning
- 25999, Diverse övrig metallvarutillverkning
- 28110, Industri för motorer och turbiner utom för luftfartyg och fordon
- 32300, Sportvaruindustri
- 33200, Installation av industrimaskiner och utrustning

Energi

Viss generering av elektricitet görs i kustmiljön såsom havsbaserad vindkraft och vågkraft. Inom energi- och elområdet har enbart en bransch identifierats med delvis koppling till maritima näringar, se nedan. Avgränsningen av elproduktionen som kopplar till hav och kust beskrivs i metodavsnittet.

Kärnkraft har uteslutits från denna sammanställning, även om den, med sin förbrukning av havsvatten för kylning, ibland räknas till de maritima näringarna.

Delvis maritima näringar (SNI 2007) inom energi:

- 35110, Generering av elektricitet

Handel

Kategorin handel inkluderar parti- och provisionshandel med varor som har koppling till maritim verksamhet, se nedan för en beskrivning av vilka branscher som ingår. Två branscher i SNI-klassificeringen kan anses vara helt maritima medan ett flertal har viss maritim verksamhet, se metodavsnittet för utförligare beskrivning. Observera att handel med varor inkluderar alla varor, både producerade i Sverige och varor som har importerats och exporterats. Det medför att viss ekonomisk data bör användas med försiktighet.

Helt maritima näringar (SNI 2007) inom handel:

- 47230, Specialiserad butikshandel med fisk, skal- och blötdjur
- 47643, Specialiserad butikshandel med båtar

Delvis maritima näringar (SNI 2007) inom handel:

- 46141, Provisionshandel
- 46380, Partihandel med andra livsmedel, bl.a. fisk samt skal- och blötdjur
- 46491, Partihandel med sport- och fritidsartiklar
- 46699, Partihandel med mät- och precisionsinstrument.

Transport

Inom transportsektorn finns ett antal branscher som kan antas vara helt maritima, se beskrivning nedan. En bransch har identifierats som delvis maritim.

Helt maritima näringar (SNI 2007) inom transport:

- 50101, Reguljär sjötrafik över hav och kust av passagerare
- 50102, Icke reguljär sjötrafik över hav och kust av passagerare
- 50201, Reguljär sjötrafik över hav och kust av gods
- 50202, Icke reguljär sjötrafik över hav och kust av gods
- 52220, Stödtjänster till sjötransport
- 52241, Hamngodshantering

Delvis maritima näringar (SNI 2007) inom transport:

- 52290, Övriga stödtjänster till transport

Tjänstenärings

Tjänstenärings består av övriga tjänster inom uthyrning och leasing, tekniska konsulter samt uthyrning av fritis- och sportutrustning. De flesta branscher som identifierats inom tjänstenäringsarna är sådana som delvis har en koppling till maritim verksamhet, se nedan. En närmare beskrivning av urvalet av maritima näringar inom detta område finns i metodavsnittet.

Helt maritima näringar (SNI 2007) inom övriga tjänster:

- 77340, Uthyrning och leasing av fartyg och båtar

Delvis maritima näringar (SNI 2007) inom övriga tjänster:

- 38319, Demontering av övrig kasserad utrustning
- 68209, Övriga fastighetsbolag
- 71121, Teknisk konsultverksamhet inom bygg- och anläggningsteknik
- 71122, Teknisk konsultverksamhet inom industriteknik
- 71123, Teknisk konsultverksamhet inom elteknik
- 71124, Teknisk konsultverksamhet inom energi-, miljö- och VVS-teknik
- 71129, Övrig teknisk konsultverksamhet
- 72190, Annan naturvetenskaplig och teknisk forskning och utveckling
- 77120, Uthyrare av fritids- och sportutrustning
- 85530, Trafikskoleverksamhet

Turism

De turismnäringar som är relevanta inom maritima näringar behandlas i denna redovisning lite annorlunda än den traditionella SNI-klassificeringen. Till denna kategori har näringar som har koppling till den maritima besöksnäringen identifierats, till exempel hotell, restauranger och researrangemang. Endast de branscher som har kustnära verksamhet, dvs. inom 1 kilometer från kustlinjen, är inkluderade i analysen. Mer om det geografiska urvalet finns beskrivet i metodavsnittet.

Siffrorna ska inte betraktas som den fulla bilden av intäkter från maritim besöksnäring, se vidare analys i God havsmiljö 2020 Del 1 (Havs- och vattenmyndigheten, 2012).

Turismnäringar inom maritima näringar (SNI 2007):

- 55101, Hotellverksamhet med restaurangrörelse
- 55102, Drift av konferensanläggningar
- 55103, Hotellverksamhet utan restaurangrörelse
- 55201, Vandrarhemsverksamhet
- 55202, Stugbyverksamhet m.m.
- 55300, Campingplatsverksamhet
- 55900, Annan logiverksamhet
- 56100, Restaurangverksamhet
- 56300, Barverksamhet
- 79110, Resebyråverksamhet
- 79120, Researrangemang
- 79900, Turist- och bokningservice
- 91020, Museiverksamhet
- 91030, Vård av historiska minnesmärken och byggnader och liknande sevärdheter
- 91040, Drift av botaniska trädgårdar, djurparker och naturreservat
- 93112, Drift av golfbanor
- 93290, Övrig fritids- och nöjesverksamhet

Appendix 2: Maritima näringar enligt HaV:s sektorer

De branscher som har identifierats i denna studie redovisas i rapporten efter sektorer som HaV har identifierats. Sektorerna skiljer sig något åt från branschaggregeringarna som är beskrivna i Appendix 1. Tabell x beskriver vilka dessa sektorer och vilka SNI-grupper som ingår.

Tabell 8 Maritima sektorer enligt HaV och SNI-koder som ingår i dessa i denna studie

Radetiketter	SNI 2007	Benämning
Marint fiske	03111	Trålfiske i saltvatten
	03119	Övrigt saltvattensfiske
	03210	Fiskodling i saltvatten
Fiskberedning/ handel	10200	Beredning och hållbarhetsbehandling av fisk samt skal- och blötdjur
	10850	Tillverkning av lagad mat och färdigrätter
	46380	Partihandel med andra livsmedel, bl.a. fisk samt skal- och blötdjur
	47230	Specialiserad butikshandel med fisk, skal- och blötdjur
Fartygs & båttillverkning	22190	Annan gummiarutillverkning
	25999	Diverse övrig metallvarutillverkning
	28110	Industri för motorer och turbiner utom för luftfartyg och fordon
	30110	Skeppsvarv
	30120	Byggande av fritidsbåtar
	33120	Reparation av maskiner
	33150	Reparationsvarv för fartyg och båtar
	33200	Installation av industrimaskiner och -utrustning
Fartyg- /båthandel & leasing	46141	Provisionshandel
	46699	Partihandel med mät- och precisionsinstrument
	47643	Specialiserad butikshandel med båtar
	68209	Övriga fastighetsbolag
	77340	Uthyrning och leasing av fartyg och båtar
Sjöfart hav/kust	50101	Reguljär sjötrafik över hav och kust av passagerare
	50102	Icke reguljär sjötrafik över hav och kust av passagerare
	50201	Reguljär sjötrafik över hav och kust av gods
	50202	Icke reguljär sjötrafik över hav och kust av gods
Hamnar & stödtjänster	52220	Stödtjänster till sjötransport
	52241	Hamngodshantering
	52290	Övriga stödtjänster till transport
Vattenbyggnad & muddring	42910	Vattenbyggnad
Energi	35110	Generering av elektricitet

Marin turism & rekreation	32300	Sportvaruindustri
	46491	Partihandel med sport- och fritidsartiklar
	55101	Hotell med restaurang
	55102	Hotell och konferens
	55103	Hotell utan konferens
	55201	Vandrarhem
	55202	B&B
	55300	Camping
	56100	Restaurang och café
	77210	Uthyrare av fritids- och sportutrustning
	79110	Resebyråverksamhet
	79120	Researrangemang
	79900	Turistguidning
	93290	Övriga fritids- och nöjesanläggningar
Tekniska konsulter, forskning & utbildning	71121	Teknisk konsultverksamhet inom bygg- och anläggningsteknik
	71122	Teknisk konsultverksamhet inom industriteknik
	71123	Teknisk konsultverksamhet inom elteknik
	71124	Teknisk konsultverksamhet inom energi-, miljö- och VVS-teknik
	71129	Övrig teknisk konsultverksamhet
	72190	Annan naturvetenskaplig och teknisk forskning och utveckling
	85530	Trafikskoleverksamhet

Appendix 3: Förteckning dataunderlag

1. Fritidshus. Excelfil med fritidshus 2014 per delområde
2. Inkvarteringsstatistik. Excelfil med inkvarteringsstatistik 2014
3. Ekonomisk statistik maritima näringar. Excelfil med ekonomisk statistik för maritima näringar 2014
4. SNI2007, beskrivning av branschkodningen SNI med alla dess kategorier, Excelfil.
5. Kommun och länskoder i Excelfil.

Ekonomisk statistik om sektorer som är beroende av havet

Underlag till inledande bedömning 2018 inom havsmiljöförordningen

Den totala omsättningen i de maritima näringarna är omkring 160 000 miljoner kronor, vilket utgör ca 2,2 % av Sveriges totala omsättning. I dessa näringar uppgår den totala anställningen till omkring 73 000 som utgör 2,8 % av Sveriges totala anställningar. I en uppdelning av maritima näringar i sektorer är marin turism den största, följt av sjöfart.

Havs- och vattenmyndighetens rapport 2017:16
ISBN 978-91-87967-64-1

Havs- och vattenmyndigheten
Postadress: Box 11 930, 404 39 Göteborg
Besök: Gullbergs Strandgata 15, 404 39 Göteborg

Tel:
www.havochvatten.se

Referenser

Energimyndigheten, (2015), *"Havsbaserad vindkraft"*, Regeringsuppdrag 2015, ER 2015:12.

Havs- och vattenmyndigheten (2012) God havsmiljö 2020 Marin strategi för Nordsjön och Östersjön Del 1 Inledande bedömning av miljötillstånd och socioekonomisk analys.

Lantmäteriet, (2011). *"Produktbeskrivning: GSD-Fastighetskartan"*. GSD Geografiska Sverigedata Dokumentversion 1.2 Lantmäteriet

Lantmäteriet, (2011). *"Överföringsformatet i Fastighetsregistret"*
Termkatalog ÖFF 10.00 Rev 3 Lantmäteriet

SCB, (2011). *"Studie maritima sektorn"*, opublicerad rapport

SCB, (2012). *"Havsnära verksamheter inom marina sektorn tillsammans med jord- och skogsbruk med inverkan på den marina miljön"*, opublicerad rapport 2012-06-18

SCB, (2012). *"Havsnära verksamheter med inverkan på den marina miljön"*, opublicerad rapport 2012-02-21

SCB, (2014). *"Industrins varuproduktion 2014: Industrins produktion av varor och industriella tjänster"*, Statistiska meddelanden NV 19 SM 1601.

SMHI, (2016). *"Tillgängliga produktområden i projektet Hydrografi i nätverk"*, Fastställd 2016-11-21.

Vinnova, (2013). *"Den svenska maritima näringen 2007-2011"*, Vinnova Analys VA 2013:09.

